

ĐÁM CHÁY

Nguyễn Đình Toàn

Tranh Ngọc Dũng

Buổi chiều, bệnh viện khô nỏ dưới ánh nắng gay gắt, chờ đợi giờ lên phòng tiêm thuốc, nhận những viên thuốc nhỏ đủ màu từ tay những người y tá, đó là lúc anh nhớ em.

Tiếng gà-men khua từ phòng nọ sang phòng kia báo hiệu giờ cơm. Chiếc xe chở thức ăn được đẩy đến từng cửa phòng, mọi người mang đồ ra lãnh phần mình, ăn, tự rửa lấy đồ dùng sau bữa ăn.

Y sĩ, y tá, các nhân viên khác đã ra về trừ những người trực đêm. Bệnh viện trở lại yên tĩnh, buồn rầu, dù vẫn còn những tiếng nói nghe thấy, những người qua lại. Các thương binh còn có thể đi lại được rủ nhau quanh quần trên các lối đi trải đá, xuống cầu-lạc-bộ mua nước uống, nghe những đĩa nhạc cũ mềm. Những người què, cụt, băng quần trắng trên mình mấy chân tay cũng đẩy nhau vào quán ngồi uống nước.

Quán được trang hoàng bằng những dây hoa, bong bóng màu, những tấm hình đàn bà một nửa khỏa thân cắt trong các sách báo ngoại quốc.

Anh nhớ em trong lúc trở lại phòng. Mọi con đường trong bệnh viện đã tối đen, ánh trăng nhợt nhạt rải trên cây cối, các đám cỏ. Tiếng người ho, kêu la, rên rĩ trong các dãy nhà thấp những bóng đèn vàng, mùi hôi ẩm, mùi của cái chết, của những vết thương tẩy sưng, của những cuộn băng đầy máu mủ, của những thứ thuốc sát trùng, formol, đờm rãi, cống rãnh,

chuột bọ, những giường nệm cáu ghét, loang lổ, bao nhiêu người đã nằm, đã chết, bao nhiêu người còn sống ?

Những đêm khuya thức giấc, trở dậy, ngó qua khung cửa sổ che lưới, nhìn xuống cái bãi cỏ đen ướt, ẩm sương, nghe tiếng gió khua loạt soạt, tiếng côn trùng rì rả dưới những chân thềm, ánh trăng xanh biếc trên đầu những ngọn cỏ lấp lánh nước, giấc ngủ không trở lại, mệt thiếp lúc về sáng. Những ngày chờ đợi vết thương lành lặn, chờ đợi bệnh viện lập hồ sơ đưa ra hội đồng quân y, những ngày tháng trôi dập dềnh giữa đời sống và cái chết, giữa hy vọng và tuyệt vọng, những thân thể gầy đét, xanh xao, vàng vọt, thương tích, những cái đầu cúi chụm quanh một bàn cờ bằng giấy trải trên mặt bàn ăn công cộng, những bộ quần áo xanh đều một màu. Em đã đến với anh trong những ngày ấy, bây giờ em muốn bỏ đi.

Người y tá đã trao cho anh viên đạn gấp ở trong đầu ra, mà anh ta tin rằng anh muốn giữ làm kỷ niệm. "Ông sẽ có dịp khoe với mọi người", anh ta nói. Anh đã cầm hòn đồng đó ngắm nghía, nói cảm ơn người y tá và buổi chiều, đã ném nó ra bãi cỏ ngoài cửa sổ, đó cũng là lúc anh nhớ em.

Buổi trưa, giờ các thân nhân được phép vào thăm, người nhà khá đông, nhưng bệnh viện đủ rộng để mỗi người vẫn có thể tìm ra một chỗ riêng để trò chuyện. Nên không khí vẫn có vẻ yên tĩnh. Chúng tôi ngồi trên chiếc ghế đá dưới một tàn cây. Nhân viên bệnh viện, mặc đồng phục, màu trắng và xanh, qua lại trên các lối đi dưới nắng hay trong bóng mát. Trên những đám cỏ um tùm mọc quanh các khe rãnh thoát nước lớn, những con sâu bò lên mặt lá nằm phơi nắng hay vội vàng chui lủi xuống bên dưới, bướm bay quanh các bụi hoa. Một chiếc trực thăng tải thương đáp xuống sân bệnh viện, nổ máy, làm rung chuyển cả mấy dãy nhà. Tôi cũng đã được chở đến đây bằng phương tiện vận chuyển này sau đêm bị tấn công dồn. Những hình ảnh, kỷ niệm, vầng vất trong cái nắng đè nặng hơi thở, vết thương còn muốn làm cho không thể ngồi thẳng, một nửa đầu đau nhức, lúc tưởng chừng nhẹ hẫng, lúc khác nặng đặc như một khối chì, cái chết oi nồng, buốt lạnh, lặng lẽ tuôn chảy trong từng giọt mồ hôi. Tôi nói với nàng bằng những tiếng nói âm thầm một mình. Hình như càng sống, người ta càng trở nên rụt rè khi cần phải nói, rụt rè trong những lúc cần bày tỏ ý nghĩ của mình. Tôi cảm thấy buồn và tuyệt vọng như một đứa trẻ. Và tôi cũng nhận ra, hình như, ngay từ lúc bắt đầu, tôi đã yêu nàng trong nỗi buồn và tuyệt vọng, ngây thơ, của một đứa trẻ. Có lẽ chúng ta, cả em và anh, chỉ là những đứa trẻ, những đứa trẻ ba mươi tuổi, đã làm hỏng tuổi trẻ của mình vì không biết cách chấm dứt đúng lúc.

Ph. nhìn tôi, cười. Không phải cái cười nàng vẫn cười với tôi trong đêm khuya những đêm ánh trăng chiếu lọt vào trong phòng, tôi đã nhìn thấy khuôn mặt nàng dịu dàng và tuyệt vời trong cái thứ ánh sáng huyền hoặc đó.

Tôi không thể tưởng tượng nàng đã nói với tôi những điều tôi nghe thấy, nàng cười tự nhiên như nàng vẫn thường cười như thế, những chữ nàng vẫn thường dùng để nói với tôi, những chữ đó, bây giờ, đang cùng với nụ cười của nàng tan biến, và khuôn mặt nàng đang dần bị bao phủ bởi một đám khói, một lớp sương mù, những đám sương mù buổi sáng che kín ngoài thềm, những đám sương mù vàng vọt đêm khuya nhìn thấy qua ánh đèn đường, những đám khói bốc lên từ những bếp lửa, từ những cuộc cháy rừng chúng tôi đã cùng nhìn thấy một lần. Có lẽ đó cũng là sự xa cách từ bao lâu tôi đã muốn tìm cách phá vỡ nhưng không đủ thời gian, vì chúng tôi còn mãi mê với những giờ gần gũi, cũng chính trong những phút giây gần gũi đó, tôi đã đôi ba lần thấy mình vượt qua được cái khoảng cách kỳ dị đó, và hình như chúng tôi đã tới được với nhau trong sự hòa hợp hoàn toàn, và tôi tin rằng, cái khoảng cách đó, chỉ có trong sự tham lam của tôi. Đôi ba lần tôi đã nói với nàng, đã tìm cách bày tỏ với nàng nỗi lo âu đó, nhưng chưa lần nào tôi nói đủ cho nàng hiểu về nỗi cô đơn có cùng với nàng, có trong những đêm mưa, những tiếng nói đã biến mất, chỉ còn trơ nỗi hiu quạnh, như những ngón tay không thể nhìn thấy trong đêm khuya, làm thế nào tôi có thể nói với nàng về những ngày trời đất âm u, với cơn đau của những vết thương đang se mặt, cái chết còn đang lờn vờn đầu đó những buổi sáng anh đứng dậy tập đi như một đứa trẻ, cái đầu, cái đầu nặng như đá của tôi cứ muốn chúi về một phía, hơn lúc nào hết, đó là những ngày anh ao ước có thể nói với em, có thể nói cho em hiểu về những sự im lặng bất thường của anh trong những lúc gần em, nói với em về những đêm khốn khổ anh đã không thể nào ngủ được vì nhớ em, vì cố vùng vẫy với nỗi cô đơn đã đẩy xa em thêm mãi, về những sớm thức dậy không nhìn thấy mặt trời, anh đã hốt hoảng tưởng như một buổi tối lại bắt đầu, anh luôn luôn tưởng rằng những điều em nói với anh đều hồng cả, và khi nắng lên soi sáng những bãi cỏ, ngày anh thấy lại chỉ như một thói quen buồn bã, anh đã đợi cho mặt trời lên cao, rọi thẳng xuống cây lúc lắc đã trơ trụi hết lá, chờ đợi được gặp em, chờ đợi đến lượt được chích những mũi thuốc, được thay băng trên đầu.

Em đã đến với anh, như ý nghĩa đích thực của việc anh được trở lại với đời sống, nhưng đã hẳn, nếu em không đến, có lẽ anh vẫn sống như hôm nay, và đó chính là điều làm anh bối rối. Và những ngày chúng ta sống với nhau, hạnh phúc, hạnh phúc là gì anh không biết, nhưng anh tin là anh đã xé tan được sự xa cách anh thường cảm thấy quanh em, bởi vì có những phút anh đã hòa hợp được với em tới tận cùng những niềm mơ ước, thân mật, chính em, Ph, đã nói với anh rằng em thật sự hạnh phúc...

*

Nắng mỗi lúc một cao hơn, soi sáng trên các góc cạnh thẳng đứng của những bức tường căn lầu trước quán hàng, những bức tường đá nhám hừng vàng lên, người đàn bà ngồi bán sách báo trong cái kiosque bên lề đường, chếch về phía tay phải quán hàng nơi Ph. Vẫn thường mua những tờ báo ngoại quốc đến bằng đường thủy đang cặm cụi ghi chép vào một

cuốn sổ kê trên đui, giữa những tờ tạp chí đầy hình ảnh treo kín chung quanh. Trên tấm kính trong mới được ráp làm tường giữ hơi lạnh của quán, tôi bỗng nhận ra bộ mặt xa lạ của chính mình, bộ mặt đã làm tôi nhiều lần run sợ, những ngày còn nằm trong nhà thương, buổi sáng, soi mặt trên những vũng nước đọng trên các lối đi, dưới chân thêm, bộ mặt man dại và tấm thân tiêu tụy lũng bùng trong bộ quần áo rộng, băng quấn trên đầu, những sợi râu mọc lởm chởm, hai mắt sâu hoắm, đời sống mong manh như không đủ sức kết hợp, lúc nào cũng muốn tan ra từng mảnh, những ngày tôi đã sống và những giây phút hiện tại đang được nối lại với nhau trong sự thương tổn rõ ràng của lòng trắc ẩn, vô dụng, trong sự chiếm đoạt của muôn hình bóng lơ mờ chen chúc. Ph. Nói :

- Đừng yêu em quá. Em sợ.

Ph. Có vẻ khó nhọc với những câu nói của nàng. Hình như nàng cũng không mấy tin ở những lời nàng nói. Trên những ngón tay có thoa nhẹ một lớp kem trắng của nàng, tôi nhìn thấy sự bối rối. Những tiếng nói như những dấu hiệu đã được đọc lên và đã khác xa với tình trạng thật của nó, đã biến dạng, dần dần lôi kéo chúng tôi vào sự hồ thẹn thẳm kín, ít nhất một mình tôi cảm thấy như vậy. Tôi nhìn lên vết sẹo nhỏ bên thái dương nàng, dưới những sợi tóc mai, vết sẹo có lẽ chỉ một mình tôi biết, nàng cũng không thể nhớ rõ do một cái mụn lúc còn bé để lại hay một chiếc cặp tóc lúc ngủ quên đâm phải, màu da hồng hồng của nàng trên một bên má nhìn nghiêng, những sợi lông mày xanh dài, hai con mắt trong đen, thốt nhiên tôi cảm thấy một tình cảm bất an, phạm tội, cùng một lúc với chút hạnh phúc còn sót, khuấy động, xúi giục, tất cả hòa lẫn trong sự hối tiếc, chán nản. Như những đám mây bay qua không để lại dấu vết nhưng đã che rợp bóng nắng, những nỗi buồn bã vu vơ, đã in dấu, đã thấm nhập vào trí não, vào cái nhìn, một đôi khi tôi đã nhìn thấy nàng qua cái bóng của nó. Nhưng nàng

tươi vui như một tấm gương phản chiếu những ánh sáng rực rỡ đã xua đuổi hết bóng tối lớn vờn và làm mới lại ngày, những ngày trước và những ngày kế tiếp, dù trong đêm đen tôi vẫn luôn bị đè nặng bởi những ý nghĩ hắc ám một mình, tôi đã giấu nàng, nhưng bây giờ, tôi hiểu, có lẽ nàng cũng đã cảm thấy như tôi. Hạnh phúc có thể chỉ là những giờ phút mê thiếp, mỗi một trong hương thơm của tình ái, của những khoảnh khắc trí óc không còn đủ sức phân biệt ý nghĩ của mình, có lẽ chúng ta có thể khác với đời sống chúng ta đang sống, nhưng hạnh phúc chỉ là những cơ hội chúng ta đã trải qua, đã thụ hưởng, hạnh phúc, có lẽ là tất cả những gì đã len lỏi vào đời sống của chúng ta, những đêm khuya thức dậy trong sự ấm áp của em bên cạnh, những ngày bỗng dừng nhìn lên tấm lịch để ý đến mùa màng, thời tiết, mùa thu, mùa xuân, những cành cây khô héo chột nhìn thấy trong một ngày mưa, những đêm yên lặng nhìn nhau, em với khuôn mặt gầy, khuôn mặt gầy gầy như không biểu lộ một điều gì rõ rệt, đôi lúc với một chút bối rối trong đôi mắt, ánh sáng dịu dàng của ngọn đèn ngủ, của ánh trăng, đêm đen sâu ở dưới thấp nhưng trong suốt như pha lê trên cao, cái trong suốt làm nên thứ ánh sáng lơ mờ cuốn rút, đẩy lui thêm mãi những gì mắt cố gắng nhìn, những lúc em đuổi người ra trong dáng

điều uể oải, hai cái xương quai gối trên ngực, tuổi trẻ ngủi thấy, cảm thấy trong những câu chuyện không đầu đuôi, trong mùi vị hăng cay của mồ hôi, của vỏ cam vút bỏ trong thùng rác, không, anh không thể nào gọi hết tên của hạnh phúc, nhớ lại hết những gì chúng ta đã nhìn thấy trong đêm khuya, trong ngày rạng, dưới những rừng cây chúng ta đã đi qua, trong những thành phố chúng ta đã ở, những bó hoa em đã mang về bầy, mùi thơm của những cành hoa đã khô héo...

Nguyễn Đình Toàn

Nguồn: <https://dutule.com/a3235/dam-chay>

www.vietnamvanhien.org

